

Amerikai alkörmös

Phytolacca americana

Tihor Noémi

EAIDTJ

Tantárgy: Formatervezés I.

Gyakorlatvezető: Darabos Anita DLA

2020. 11. 25.

Feladatmeghatározás

Természeti tanulmány. Az élővilágban évmilliókon keresztül kifejlődött funkcionális formák, színek, faktúrák,, "szerkezetek" tanulmányozása alapot ad az embert szolgáló téri-tárgyi környezetünk kialakításában. Tanulságos más fajok-hoz tartozó élőlénytársaink „titkait” ellesni és a saját előnyünkre felhasználni. A tanulmány nem a természetben található struktúráknak a technikába való közvetlen átvitelét jelenti. Sokkal inkább a fák, növények csontok, karok, szárnyak, ollók, rágók, karmok, stb. alak- és formaképzési elveinek a funkciókból eredő megjelenését: ennek megismerését, megértését.

Tervezési feladat:

A megadott instrukciók értelmében tanulmányozza az élővilágban található fák, növények, állatok, halak, és rovarok szerkezeti egyben formai felépítését. Figyelje meg azok jellemző funkcionális kapcsolódásait, mozgását, statikáját, színét, faktúráját, anyagát.

1. Válasszon ki egy természeti formát és közvetlen megfigyelés útján készítsen rajzokat, ezek megértéséhez. Általános megfigyelésen keresztül a jellemző részletekig. (Pl. kézi nagyító használata) Szabadkézi rajzok A/4, lapokon. 1 lap: A term. forma rajza. (egy nézet), 4 lap: részletek rajza.

2. Vonjon le logikus, saját elvre, megfigyelésekre épített következtetéseket és elemző rajzokon keresztül dokumentálja, kommunikálja le gondolatait. Szerkezeti, strukturális magyarázó ábrák. A/4 lapokon. Min.: 4 lap.

3. Az elemzésből kiindulva, tervezzen új funkcionális, formai és szerkezeti kapcsolatokat, felületi struktúrákat. Önálló csomópontok tervezése

A. Térbeli tárgy - műhelymunka-. 1 db térmodell Min.méret:10x10x10cm, max. méret: 50x50x50cm.

B. Online oktatás esetén: 3D virtuális modell.

2.

1. ELŐPREZENTÁCIÓ I. Szabadkézi rajzok bemutatása. (5.hét)

2. ELŐPREZENTÁCIÓ II. Elemző rajzok, térmodell (részmodell)

bemutatása. (11. hét)

3. VÉGLEGES PREZENTÁCIÓ. A félév során készült összes munka. (14. hét)

Prezentációk módja: Az oktatási feltételek függvénye.

Beadás:

AZ ARCHÍV (PDF)ANYAG TARTALMA:

A félév során készült összes munka digitális formában.

POSZTER: Álló A/4 méretű színes ábra.

A poszter formátum a megadott szempontok szerint kialakítva. (300 dpi-ben)

Beadási határidő: Az utolsó tanulmányi héten.

Budapest, 2020. szeptember 08.

Fodor Lóránt DLA habil.

egyetemi docens

tantárgyfelelős

Természeti forma kiválasztása

Tuja

Közönséges borostyán

Közönséges japánakác

Szívlevelű szivarfa

Török mogoró

Perzsa selyemakác

Amerikai alkörmös

Pókháló

Az órai és az otthoni anyaggyűjtés során számos elemzésre alkalmas természeti formát véltem felfedezni. Végül az amerikai alkörmöst választottam különleges alakja, összetettsége és szimmetriája miatt.

Az amerikai alkörmös jellemzői

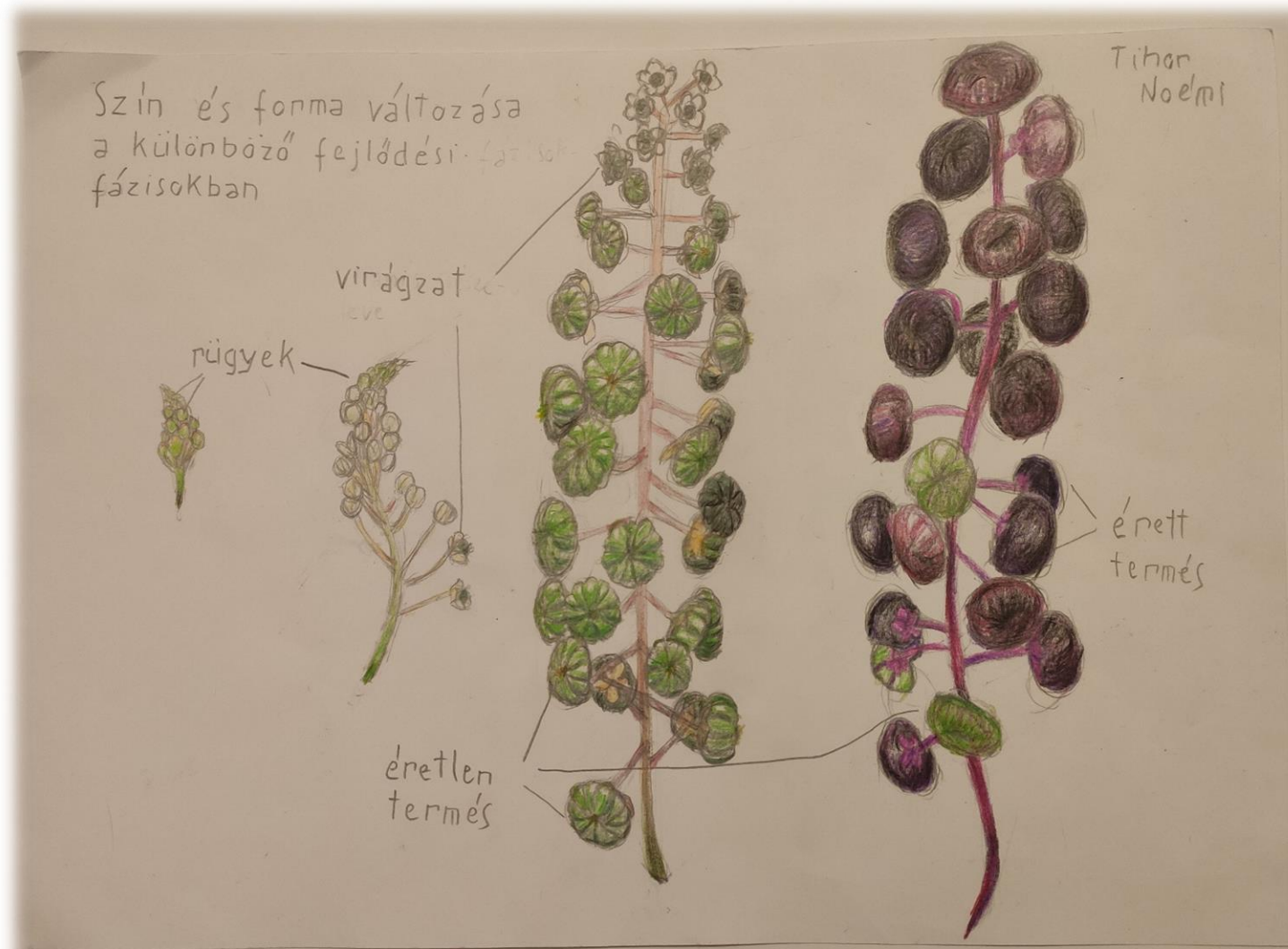
Az amerikai alkörmös vagy amerikai karmazsinbogyó (*phytolacca americana*) az alkörmösfélék családjába tartozó lágyszárú, évelő növény. Amerika mérsékelt éghajlatú részéről származik, honos Észak-Amerikában. 2-3 m magasra nő meg, vöröses száráról, hosszúkás leveleiről és fürtös terméséről könnyen felismerhető [1]. Termése savas közegben piros, lúgos közegben kék [2].

Hazánkban adventív faj, ezért a legtöbb helyen gyomnövényként tartják számon, és irtják. Szokták azonban dísznövényként is ültetni [1], ibolyásfekete bogyótermésének sötétvörös levét pedig régen étel- és italszínezőként használták [2]. Levelét és gyökerét a gyógyászatban is alkalmazzák, előbbiből hashajtó vagy hányatószer, utóbbiból homeopátiás gyógyszer készül [1]. Kezelés nélkül a növény minden része erősen mérgező emberek és emlősállatok számára. Mérge okozhat hasmenést, hányást, görcsöket, és legrosszabb esetben a légzőszervek leállását is, ami halálhoz vezethet. A madarak viszont immunisak a hatóanyagára, és a termést elfogyasztva segítik a növény elterjedését [3].

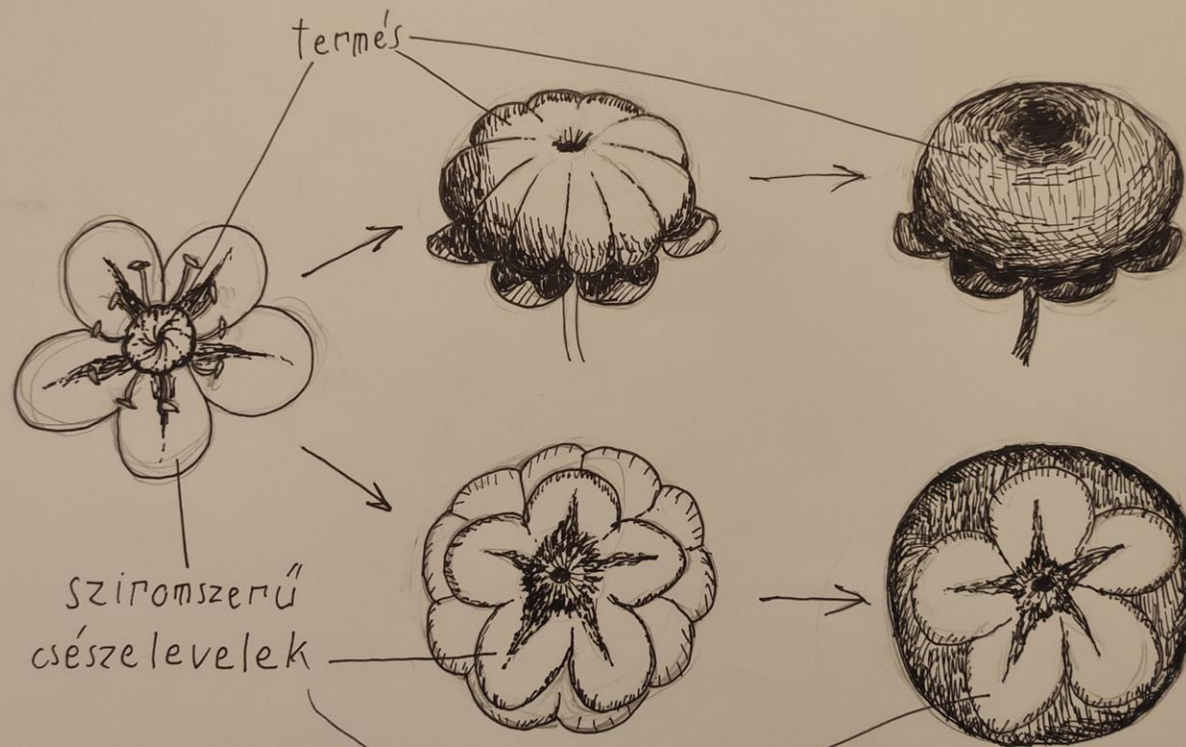
Az amerikai alkörmös közeli rokona a kínai alkörmös (*phytolacca acinosa*). A két növény úgy különböztethető meg, hogy az amerikaiak tíz magot tartalmaz a termése, hosszúkásabbak a levelei, vörösebb a szára, míg a kínainak nyolc magos termései vannak, kerekebbek a levelei, zöldebb a szára [4].

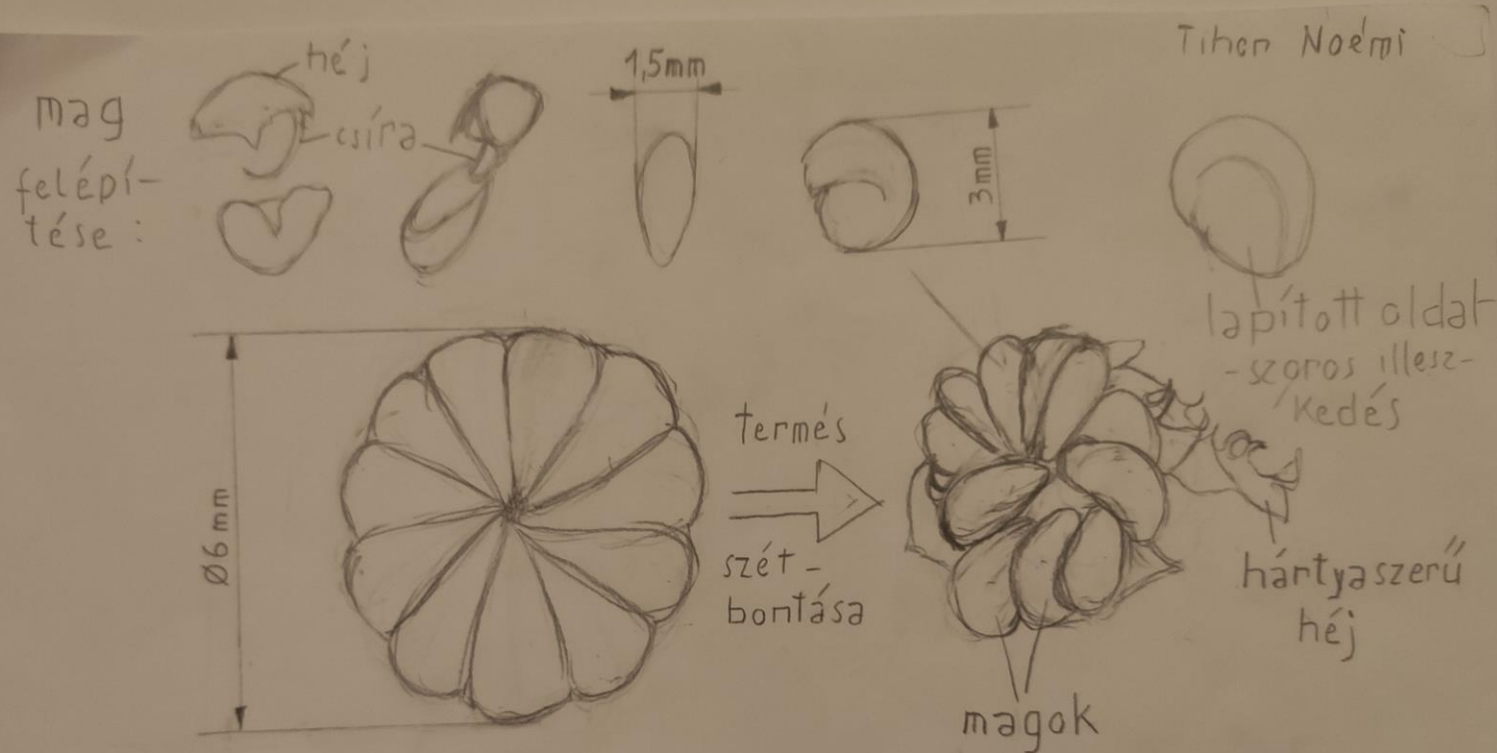
Részletek elemző rajzai

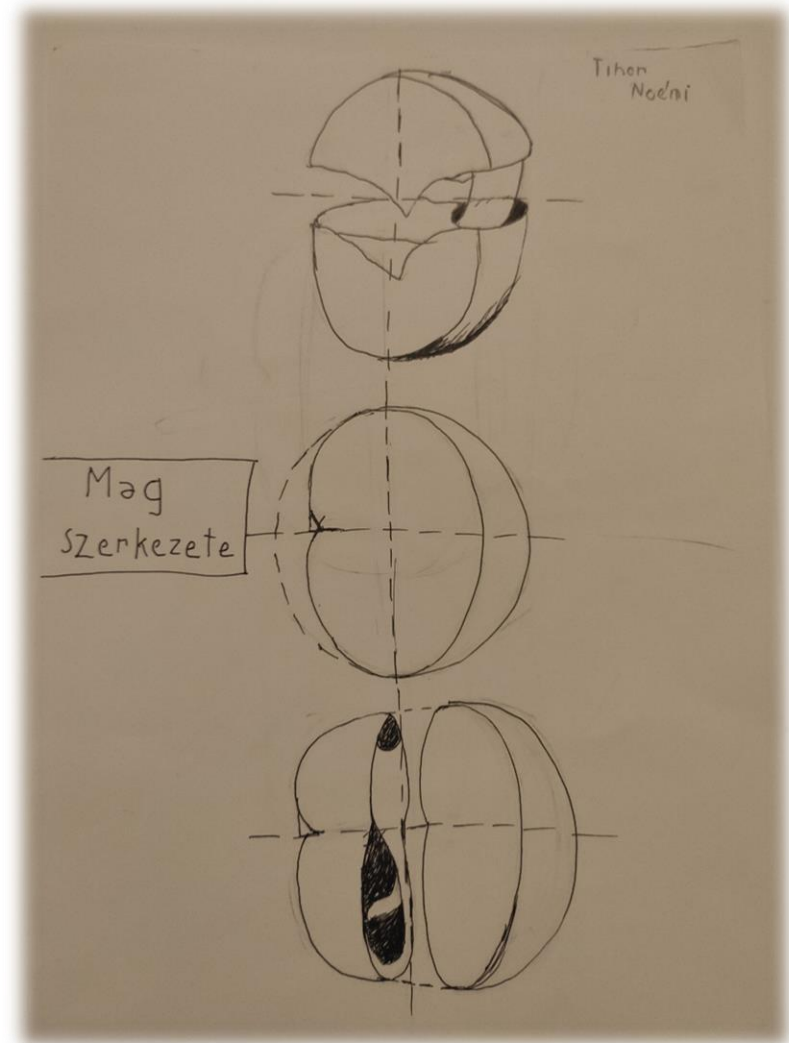
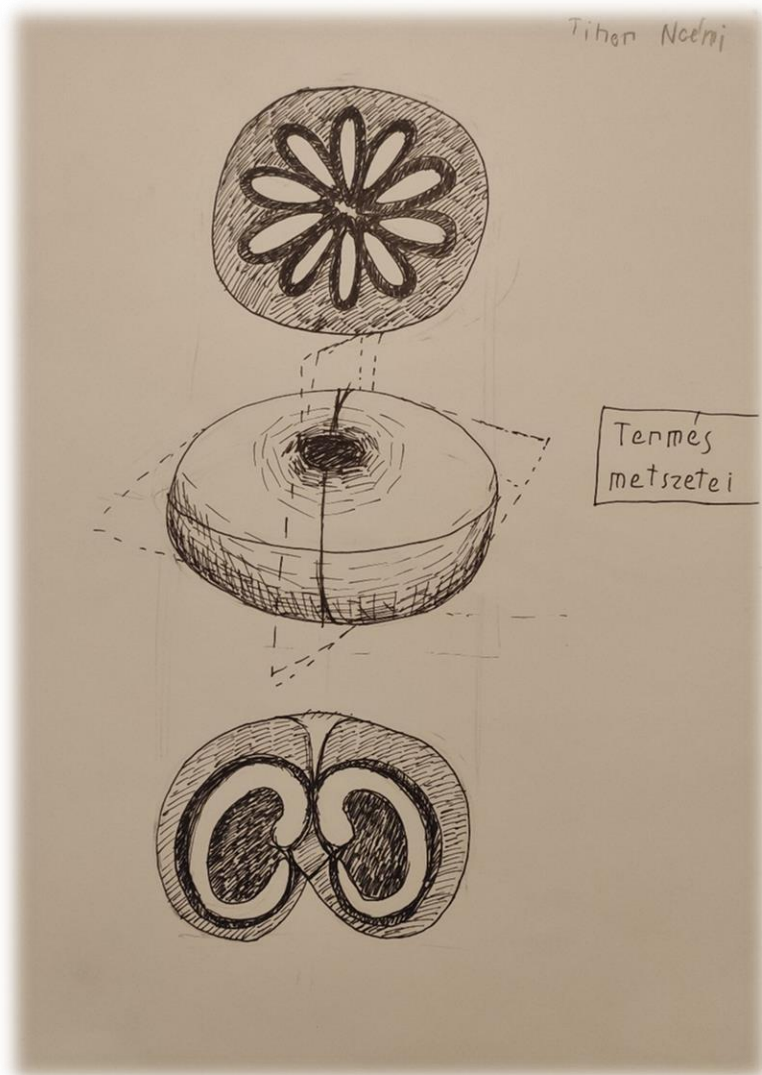
Forma kiegyenlítődése

Tihon Noémi

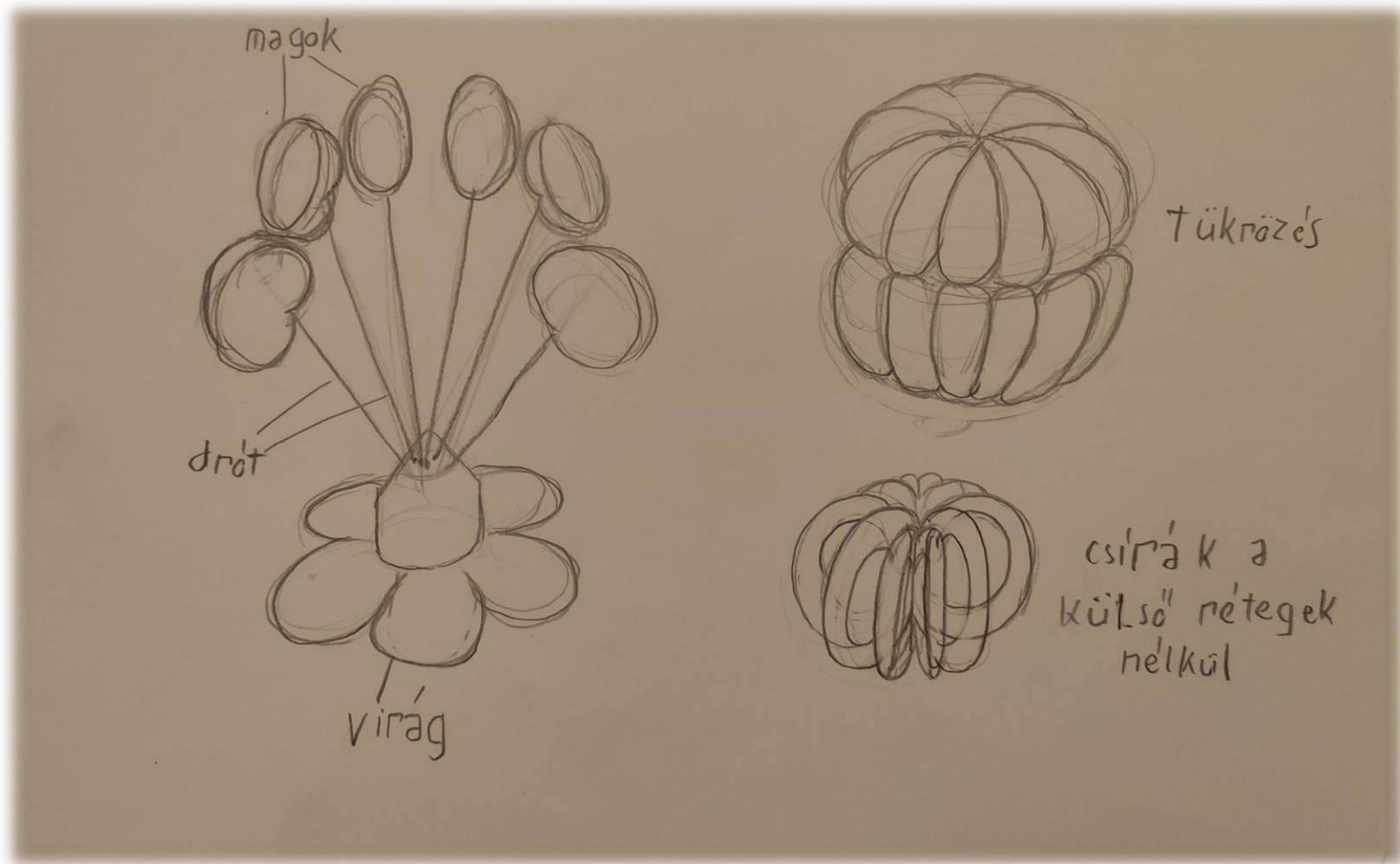

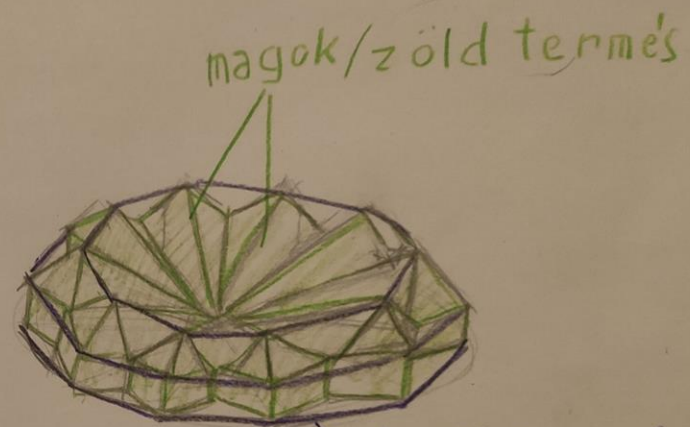
A 10 mag a 10 rekeszben szorosan illeszkedik egymáshoz, a termés hántyaszerű héja tartja őket össze. A héj eltávolításával azonban a szerkezet azonnal szétesik, rendezetlenné válik.

Szerkezet átírásai

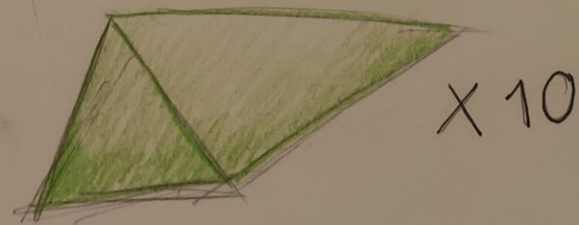
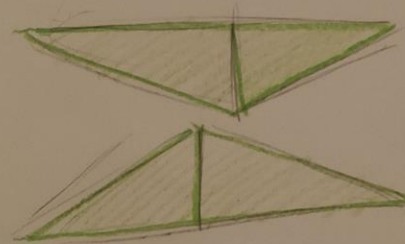
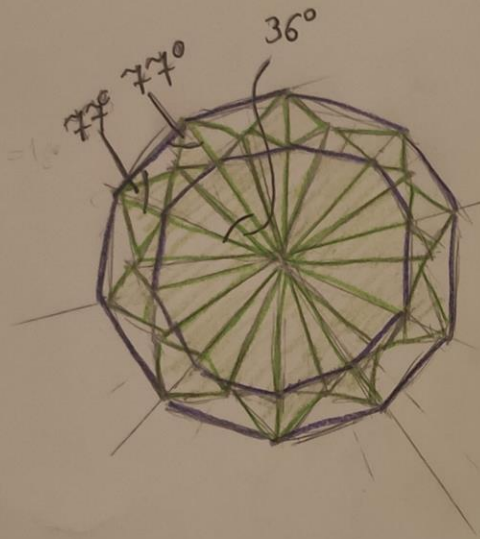
Tihon Noemi

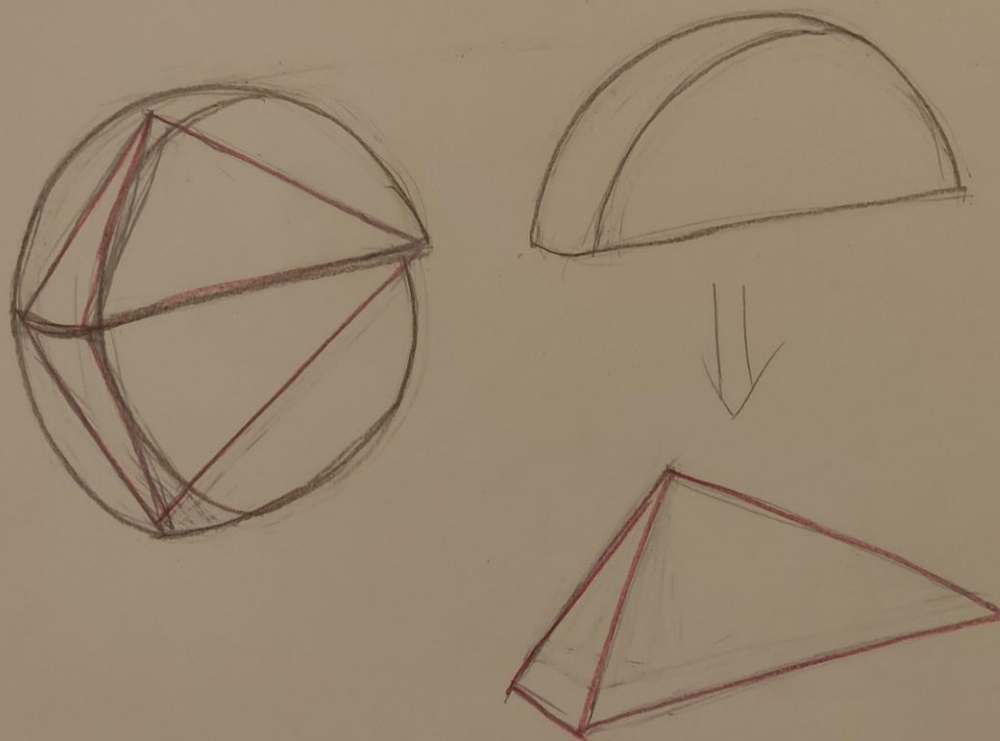
érett termés
geometriája

Tihon Noémi

Tihon Noémi

Térbeli modellek

Amerikai alkörmös

Phytolacca americana

Források

1. Wikikönyvek, Amerikai alkörmös,
https://hu.wikibooks.org/wiki/N%C3%B6v%C3%A9nyek/N%C3%B6v%C3%A9nyek_gy%C3%B3gyhat%C3%A1sa/A/Amerikai_alk%C3%B6rm%C3%B6s, 2020. 11. 25.
2. Járainé Dr. Komlódi Magda: Fűszernövények, 1980, 50. oldal
3. Everything Explained Today, Phytolacca americana explained, http://everything.explained.today/Phytolacca_america/, 2020. 11. 25.
4. Sokszínű Vidék, Irsuk vagy ne irsuk? Bemutakozik az alkörmös, <https://sokszinuvidek.24.hu/kertunk-portank/2019/04/25/alkormos-karmazsinbogyo-kert/>, 2020. 11. 25.